

AUDIOTRSCRIPTIE EXPERT TALK JOKE SCHRAUWEN – 20 APR 2024

Sofie [00:00:08] We hadden het over... Jij vertelde over wat de meerwaarde was van dit soort experimenten, dat je de mensen empowered om kennis uit zichzelf te laten komen en dan heb je wat voorbeelden gegeven hoe dat je dat zelf doet in de les. Ja, hoe gaan we dat nu doen? Of we beginnen gewoon even opnieuw.

Joke [00:00:41] Waar zitten de gaten in uw...;

Sofie [00:00:43] Dus wat ik goed vond of interessant vond voor mijn onderzoek om wat quotes uit te halen is als jij uitlegt wat is nu de meerwaarde van dat soort experimenten? Waar zitten de gaten? Bijvoorbeeld dat van die prentpedagogie waarover jij vertelde dat een risico is daarbij Ehm. Ja, misschien moeten we daar gewoon beginnen.

Joke [00:01:15] Ja, dus tussen de basis ja. Het is het moeilijk om er even terug in te komen

Sofie [00:01:31] Ja, over de kracht van dat soort experimenten, waarbij je bewust kiest om niet de kunsthistorische uitleg te geven, maar enkel te werken met wat de mensen zelf brengen van informatie of gevoel of emoties. En dat is dan best een radicale keuze.

Joke [00:01:56] En ik heb toen de vergelijking gemaakt met hoe ik het had aangepakt bij Jef Verheyen. Ja, en dan heb ik wel bewust eerst als introductie een klein beetje context informatie meegegeven. En dat was niet veel. Dat was ik maar 5 minuten, 10 minuten over de G58 en die Internationale School van Zero en Nul kunstenaars. En ik heb heel bewust ook gerefereerd aan een paar voorbeelden die ze wel kennen uit de internationale context, Rothko en en dat soort figuren. Zodanig dat die basis honger naar 'ik weet het niet' gestild is, zodanig dat er een kader is om dat aan op te hangen en zodanig dat ze even gerustgesteld zijn over 'Ik weet waarover dit gaat'. Ik ben mee in de context, Ik ben mee in het basisverhaal, waardoor dat mensen ook niet meer per sé naar die extra expertinfo op zoek moeten gaan. Want dat is een mogelijke valkuil die kunst kijkers gemakkelijk hebben, dat is het idee dat ze er niks over weten, dat ze maar leek zijn en dat iemand anders het dus moet vertellen aan hen. En de methodiek die je hebt ontwikkeld, zorgt ervoor dat, dat er heel veel informatie uit de mensen zelf komt. We hebben dan zo de oude zongen piepen de jongen besproken en dat ging over familierelaties vanuit henzelf, die verhoudingen werden goed geschetst, maar ook de rol van de kunstenaar werd mee besproken in dat gesprek. Het is een thema... en het is net dat dat Jordaens mee in beeld wilt brengen, niet die familie verhalen, het belang van familie [00:04:10] in de intergenerationele [0.5s] en dat hebben we daar eigenlijk allemaal schoon op tafel gelegd. Met dan nog een paar heel bijzonderheden die waren opgevallen en die ook uitgesproken waren: zie hoe rijkelijk die tafel hier gedekt is. Dus het is eigenlijk alles wat je zou bespreken vanuit een klas op de klassieke manier buiten: Dit is een werk van Jacobs Jordaens. Jacob Jordaens was een Antwerpse barok kunstenaar die leefde van duizend zeshonderden oneffen tot 1600 en vijftig jaar later. Dat hebben we niet besproken, maar al die andere elementen komen wel automatisch naar boven. En die empowerment moet.... Ik merk dat volwassenen die terug moeten aanleren om hun informatie vanuit zichzelf uit te laten komen net omdat ons onderwijssysteem heel lang gefocust heeft op die expertkennis, maar evengoed de media, de kunstpers focust daarop. Jarenlang werd Jan Hoet zo naar voren geschoven als... het werd bijna een komische show. Maar dat is bijna een typeke, iemand die van alles in kunst ziet dat een gewone sterveling daar niet in ziet, maar dat met zoveel bravoure overbrengt. En sommige musea hebben dat nog altijd dat die heel erg die expertkennis naar voren schuiven. Als je het MUHKA binnenkomt en je leest een zaaltekst en je denkt oei, ik ben Tom, ik weet hier niks van. Ik had van de week les voor afstudeerders. Ze moesten werken rond zichzelf presenteren aan de jury of een tekst schrijven over hun werk. En dan waren er weer vijf die begonnen over die teksten in het MUHKA en wat daar allemaal mis mee is. Om maar te zeggen dat is intussen bijna een legendarisch slecht voorbeeld, maar dat maakt wel dat dat idee van kunst is moeilijk in stand gehouden worden. Moeilijk betekent er zijn experts. Experts betekenen ik weet zelf niets. Het belang van de methodiek.

Sofie [00:06:23] En ook ben ik op zoek naar hoe zou dit kunnen interessant zijn voor musea, of wie zouden mijn doelgroepen daarvoor kunnen zijn?

Joke [00:06:35] Er is sowieso een groep geïnteresseerden daarvoor. Die ga je sowieso vinden, net zoals je Yoga in het Museumgroepen....

Sofie [00:06:54] Zoals die Mindfulness...

Joke [00:06:54] Mindfulness kijken, Slow focus, dus als je dat op de juiste manier aanbrengt en mensen daarvoor kunt prikkelen, kan dat wel werken. Vrijwilligheid is een belangrijke voorwaarde voor mensen om hierin in te stappen, denk ik. Dus neem uw schoolgroepen, zestien jarigen mee, dan wordt dat misschien al wat lastiger. Want daar zit die vrijwilligheid niet in. Die vrijwilligheid is wel nodig om die openheid toch te kunnen hebben. Ik denk gewoon direct naar een eindpubliek, dat kan zeker wel werken.

Sofie [00:07:45] Maar ik had het ook voor musea dat het een redelijk arbeidsintensieve methode is.

Joke [00:07:53] Ja, inderdaad. Het is een heel arbeidsintensieve methode, want je hebt eigenlijk... het duurt lang en het vergt ook echt een grote inspanning. Ik kan mij voorstellen dat de begeleider ook echt wel.... zo doe je geen drie sessies op een dag, drie gids beurten op een dag, dat lukt misschien nog wel, maar zo drie van die sessies en je bent echt compleet uitgeperst omdat dat ook echt wel veel vraagt van aandachtig luisteren en elkaar horen, en de groepsdynamiek bewaren en dat soort dingen. Je moet natuurlijk ook wel geschikt personeel hebben. Niet iedereen kan dit soort rondleidingen doen of dit soort gesprekken leiden. Dat moet ook wel een beetje ondersteund worden om dat te kunnen doen. Mensen moeten daarin ook opgeleid kunnen worden. En het probleem is het is een hele waardevolle methode, het zijn ook kleine groepjes die je ermee kunt bedienen. Met twintig man werkt dit ook niet. Je heb daarstraks ook gezien in Bozar. Er waren groepen van twintig man. Die konden zelfs niet allemaal voor dat schilderij gaan staan dat op dat moment besproken werd. Ik snap niet dat ze dat zelfs toelaten.

Sofie [00:09:16] Ja, ja.

Joke [00:09:20] Dus ja, je merkt wel dat musea op dat front ook wel een beetje onder druk staan, want de rondleidingsprijzen zijn best..... rondleidingen zijn niet goedkoop. Dat is gewoon zo. Mensen zijn meestal freelancer, dat is gewoon een reële kostenpost.

Sofie [00:09:45] Dat maakt het wel heel exclusief eigenlijk.

Joke [00:09:47] Dat maakt het ook wel een beetje exclusief. Nu zijn er mensen genoeg die naar exclusiviteit op zoek zijn, maar alles wat met aandacht en zorg gebeurt is gewoon exclusief. Alles wat kijkt naar u, naar de mens die je bent en wat je te vertellen hebt, dat is gewoon..... aandacht en tijd kosten geld. Met het woord exclusief heb je wel nog een valkuil, want dat kan het ook gewoon duur, elitair

maken. Die stap is dan niet meer zo moeilijk.... Het is dus wel een beweging die ook uit de werkingsmiddelen van het museum en niet gewoon te financieren door de eindconsument moet komen. En zijn dingen waar voor gevochten moet worden, dat gevrijwaard moeten worden. Er zijn hele mooie programma's in museumwerkingen voor bijvoorbeeld werken met dementie of mensen met dementie. Of...

Sofie [00:11:01] Prikkelarme rondleidingen...

Joke [00:11:02] Prikkelarme rondleidingen Er zijn heel veel doelgroepen die gemakkelijk af te bakenen zijn, waarvoor die investering gedaan wordt.

Sofie [00:11:18] Maar ik val niet met mijn methodiek specifiek voor dat soort doelgroepen...

Joke [00:11:23] Hoewel dat het wel bijdraagt aan het welbevinden van mensen in die week, ik ga niet beweren dat je je mentale problemen zomaar uit de lucht hebt geplakt en opgelost, maar de mensen hebben wel een oprechte verbondenheid gevoeld met andere....

Sofie [00:11:48] En kunnen vertragen.

Sofie [00:11:50] En kunnen vertragen. Ja, en een beetje een introspectie hebben kunnen doen. Dus dat is wel waardevol, maar het is niet direct meetbaar wat de return daarvan is. En daarmee zit je in het volgende punt is dat, als beleid alsmaar verder in een marktlogica overgaat en in een rendements logica overgaat, ja, dan komt dat wel onder druk te staan omdat dat weinig meetbaar is, die effecten, je kan die omschrijven, je kan die kracht bij zetten door de quotes van de geïnterviewde, van een participant. Je weet wel dat er iets gebeurd is. Je kunt dat verdedigen, maar dat is niet hard te maken. En dan hebben we de vergelijking gemaakt naar de pedagogie en het constructivistisch denken in het onderwijs dat leren door ervaring dat dat een veel langere termijn effect heeft dan gewoon studeren, reproduceren, van buiten blokken. Dat soort dingen.. En in zit op dat constructivistisch denken, leren door ervaring, dat je daar nog wel juist een kader rond moet trekken. Of als het echt binnen een onderwijs context plaatsvindt, dan trekt je er best nog een kader rond. Maar die effecten zijn weinig meetbaar. We hebben het toen gehad over onthouden ze die kunstwerken beter? Hebben ze er de volgende keer een andere relatie tot... Daar heb ik toen ook over gehad.

Sofie [00:13:45] Je zei toen van dat is eigenlijk niet de vraag die je nu stelt...

Joke [00:13:47] Dus niet de vraag van uw onderzoek nu. En dat is eigenlijk een vraag die ook niet voor klassieke rondleidingen al gemeten is bijvoorbeeld. En het is niet dat je daar echt veel vergelijkbaar materiaal voor hebt, dat wordt een beetje als een gegeven beschouwd. Als we de rondleiding van de tien mooiste doen, is... iedereen kent dan die tien mooiste werken van KMSKA, dat wordt een beetje als een gegeven beschouwd, ook al omdat er in de shop, daar kan je nog een tas kopen met een prentje op en een boekje met het juiste prentje op van die tien.... Maar ja, dan ben je eigenlijk uw museum aan het reduceren tot tien kunstwerken en dan hebben we al die duizenden andere links laten liggen. Dat werkt goed voor de canon vorming, maar voor iets anders, voor het beter begrip van de kunsten werkt dat ook niet per sé verhelderend.

Sofie [00:14:50] Maar denk je dan dat mijn methodiek voldoende kunsteducatief is?

Joke [00:14:56] Die kunst staat wel gewoon centraal. Het gaat wel over die kunst, je leeft u in in een kunstwerk. En je leeft u in in heel veel facetten van een kunstwerk en door dat toe te laten kan je dat ook op andere werken projecteren of kun je dat ook in andere werken terug gaan zoeken. We hebben het in dat zestiende-eeuwse werk met dat zelfportret, hebben we het ook heel de tijd over welke karakters lees ik of hoe schat ik de mensen in die hier op dat werk staan? Je kunt daar nog zeven zalen die mensen gaan inschatten en als je dat gewoon toelaat van ik mag iets over die mens zeggen die hier wordt afgebeeld en niet ik moet weten dat dat hier schepen huppeldepup is die van dan tot dan in die gemeente iets belangrijk was en die zijn geld verdiend had in de weet ik veel wat voor handel. Als je je kan inleven in wie die mens is, dan heb je ook voor die andere kunstwerken in die omgeving of een volgende keer dat je in een museum bent skill ontwikkeld waar je mee verder kunt.

Sofie [00:16:30] Of het positie innemen, een andere positie innemen, het voelen

Joke [00:16:38] Wat doet dit...Hoe stilstaan bij uw emoties bij een werk. Het zijn allemaal dingen die gewoon belangrijk zijn. En dat zijn ook strategieën die je bij andere kunstwerken kunt inzetten, los van die methodiek. Dus ja, dat is 100% kunsteducatie.

Sofie [00:17:01] Ja, ik vind..., Ik ga daar ook commentaar op krijgen. Het feit dat die kunsthistorische informatie wegblijft en....

Joke [00:17:10] Ja, maar dat kan je gewoon ondervangen door.... Ik heb dat op een gegeven moment gedaan, als we bij die Otto Piene stonden. Dan was er iemand die zei van ik wil hier wel meer over weten. En ik heb dan de dingen die de mensen zeiden hernomen en gezegd van steek dat nou in chatGPT, en daar komt dus de zaal tekst uit, want dat is hier, dat gaat hier over, dat gaat over meer ook dingen creëren. Dat gaat over andere dieptes creëren. Dat gaat over nieuwe media verkennen. Dat gaat over heel spaarzame middelen een universum oproepen. Ik denk dat dat ook een beetje als je er wel een expert, de gids of de begeleider kan dan de rol van expert wel even opnemen om te zeggen van eigenlijk zoals dat je aan het eind van een checkout of een checkout alle sentimenten die gezegd zijn nog eens even naast elkaar legt. Als je dat terug doet, maar dan gekoppeld aan het historische kader, dan heb je ook net die bekrachtiging meegegeven van wat wij hier gezegd en gezien hebben doet ertoe.

Sofie [00:18:41] Ja, en daar zit ik dus op dat kruispunt van ga ik dat...., tot hiertoe heb ik dat niet gedaan. We zouden het kunnen verankeren door gewoon nog eens samen te vatten wat er gezegd is in de groep, maar het toch niet te gaan situeren in de tijd, of toch niet gaan....

Joke [00:19:01] Ja, dat is een keuze dat je kan maken verankeren wat er gezegd is in de groep. Dat is sowieso een prettige methodiek, want dan voelt iedereen zich extra gehoord.

Sofie [00:19:13] Ja.

Joke [00:19:16] Dat geeft een extra betekenislaag aan het moment omdat dat gewoon nog eens alles samenvat en verankert, waardoor dan daar een klein beetje maar echt heel summier die kunsthistorische situering bij te doen, voeg je wel toe dat wat ze gezien hebben klopt. Daar zit die empowerment wel in, wat ze gezegd hebben dat dat kunsthistorisch ook relevant is.

Sofie [00:19:51] Dat is net wat ik op dit moment weiger te doen, waarmee ik niet wil zeggen dat het andere niet perfect relevant zou zijn, omdat ik het niet meer wil zeggen tegen mensen... Ik wil niet degene zijn die moet bevestigen aan mensen dat wat zij zien dat dat zou kloppen. Ik ga er gewoon vanuit dat alles wat je hier ziet of voelt of beleeft, dat dat klopt.

Joke [00:20:16] Ja, je zou kunnen zeggen: mensen komen wel uit een context en met verwachtingen dat ze net door die bevestiging te krijgen, meer vertrouwen gaan ontwikkelen in hun eigen zien en meer....

Sofie [00:20:37] Om dat vertrouwen te bestendigen is het ook belangrijk om iets mee te geven over de context buiten hun eigen beleving.

Joke [00:20:47] Hun eigen beleving in heel korte bewoordingen te koppelen aan de....

Sofie [00:20:55] Ja, daar twijfel ik dus over. Dat gaat zeker de commentaar zijn, want dat heb ik tot hiertoe niet gedaan.

Joke [00:20:57] Ik moet zeggen, de reden misschien waarom dat dat voor mij een evidente is, is omdat ik net, de mens ook net... Ik ben leraar kunstwetenschappen, waar dat met herhalen en dat soort memo-technische dingen, ik kom eigenlijk gewoon uit die oude school van expertise en dat is ook iets dat heel erg in mij zit, ik heb dat gewoon in mijn achterzak en ik floep dat eruit nog voordat ik er erg in heb dat ik het er heb uitgefloept, dus ja, het is misschien wie ik ben, maar ik merk wel bij sommige studenten die heel erg hunkerend zijn, net naar die kennis. Als je een oefening doet die veel vrijer is en vanuit hunzelf komt en waarbij het ervaren centraal staat, als ik dat kader toch summier daarrond trek dat die zich bekrachtigd voelen, dat een stuk van het empowerment net daar in zit.

Sofie [00:22:38] Het is voor de kennis georiënteerde mensen is het zo belangrijk om dat te kaderen, om daarin dat vertrouwen te versterken, voor iemand die al die lichaamsgerichte of lichaamsgeoriënteerde en emotie-georiënteerde mens bijvoorbeeld, zou dat op zich wel voldoende kunnen zijn van ik heb het gevoeld, ik heb het beleefd. Dat is iets wat ik niet gemeten heb.

Joke [00:23:06] En dan ja, dat kan je ook moeilijk meten, maar dat is inderdaad een piste voor verder onderzoek. Maar ja, je bent een Masterstudie aan het doen, geen doctoraat.

Sofie [00:23:17] Dat is waar.

Joke [00:23:17] Kan je tot in het oneindige door.

Sofie [00:23:20] Ja ik ga nog eens zien wat we nog hebben gezegd, over de onderzoeksvraag hebben we het gehad. Ik had het eerste gezegd van ik wil opstellingswerk als methodiek inzetten om kunstbeleving lichamelijker te maken. Dat heb ik op zich niet kunnen meten of dat dat nu echt een meer lichamelijke ervaring dan wel een emotionele was. Dat is heel moeilijk. Verder gaat eigenlijk vooral over positie innemen en wel een beetje voelen in uw lichaam welke beweging wil ik maken? Maar ik vind het heel moeilijk om dat element eruit te halen. Dus dan heb ik mijn onderzoeksvraag veranderd naar hoe kan opstellingswerk ingezet worden als methodiek om kunst te beleven op een ervaringsgerichte manier. Waarmee ik natuurlijk ook wel context moet geven aan dat ervaringsgerichte binnen..., want dat zeggen nu ook, dat geven ze mij mee als feedback dat ik dat nog veel meer moet inbedden in de pedagogie. Dus je hebt mij verteld over dat constructivisme wat ervaringsgericht is, dus dat ga ik wel verder onderzoeken. Maar Ik wou nog even aftoetsen of dat dat voor u klopte, denk je dat als ik dat ervaringsgericht noem in plaats van lichaamsgericht in u...

Joke [00:24:57] Herhaal de vraag nog eens, de onderzoeksvraag wil ik zeggen.

Sofie [00:24:59] Ja, ik wil onderzoeken of opstellingswerk, hoe kan opstellingswerk als methodiek ingezet worden om kunst op een ervaringsgerichte manier te beleven?

Joke [00:25:17] En ervaring [00:25:18] is [0.0s] manier beleven is voor mij een pleonasme.

Sofie [00:25:22] Ja

Joke [00:25:29] Ja ja, maar ben even aan het denken, aan de slag gaan met.. Is ook zo vaag in mijn rol. Hoe kan opstellingswerk ingezet worden om de beeldende kunst [00:25:43] van het genieten van [0.5s] de beeldende kunst? In beeldende kunsteducatie in een museum? Is dat niet eerder het....? Het is die confrontatie met de persoon, met de echte werken. Je hebt uw methodiek ontwikkeld. Dat is het grootste werk geweest. De methodiek verder ontwikkelen om die opstellingsmethodiek te vertalen. En je hebt daar een paar effecten van die je wel kunt beschrijven: we werken... Er zit dus een beetje fysieke ervaring in. Of op welke aspecten heeft dit dan impact, de fysieke ervaring, en dat beschrijf je dan. Je hebt de emotionele ervaring, Dat beschrijf je dan. Je hebt die groepsdynamische ervaring die er zeker ook in zit. En dan heb je die vraag: En wat met de kunst? Ja, dan kan je vragen: Is het begrip van kunst vergroot? Is het begrip voor kunst vergroot? Is de affectie tot een bepaald werk? En heel veel vragen..., daarvoor kan je indicaties voor geven van mensen geven aan dat als museum zijn dat ze het werk wel zullen herkennen. Maar je kan... Ik moet daarbij wel ook wel eerlijk zijn, veel aspecten zijn daarbij voor voor verder onderzoek en dan nog betrekkelijk speculatief omdat voor die andere methodes daar ook weinig onderzoek over bestaat. Dus ik weet niet meer hoe ik mijn vraag heb geformuleerd. We moeten dus op zoeken, de vraag is vooral hoe kan je opstellingswerk inzetten in beeldende kunsteducatie in het museum?

Sofie [00:27:41] Ja.

Joke [00:27:41] En je hebt je vooral gefocust op het ontwikkelen van die methodiek. En je kunt daar effecten van beschrijven op de verschillende domeinen. Maar daarvoor is verder onderzoek nodig om te weten of dat dat relevanter is of niet. En ik denk dat daar een groot stuk van uw frustratie nu zit van ja, maar ik wil zeker zijn dat dat ook iets doet kenniseducatie.

Sofie [00:28:14] Ja, want ik heb natuurlijk zelf daar nog eens extra voor gekozen om dat historische weg te laten. Omdat ik heel [00:28:25] sterk wilde zitten, [0.6s] nee, ik wil echt kijken naar wat er komt uit de mensen zelf. Ja, terwijl ja, dat is een keuze die ik heb gemaakt die niet per sé, als jij de onderzoeksvraag formuleert die daar niet per sé van belang is of zo. Ik wil zeggen ik voeg het gewoon toe. En als ik het lichaamsgerichte ermee in steek, dan voelt dat precies toch logischer dat je, ja, ik weet het ook niet.

Joke [00:28:55] Dat lichaamsgerichte is één van de effecten en één van de uitkomsten en als je dat in nevenschikking tot andere mogelijke uitkomsten zet, het is gelijk in het Middelheim hebben ze heel lang, waarschijnlijk hebben ze het nog, van die looptochten door het museum, door het park. Het zal goed zijn voor het welbevinden van de mensen. Dat zou goed zijn voor de populariteit van het park. Dat zou goed zijn, waar zou het nog goed voor zijn? Ja, het gebruik van het park is goed.

Sofie [00:29:33] Voor het aantal bezoekers...

Joke [00:29:34] Is dat goed voor de kunsteducatie? Ja, ik weet niet wat ze tijdens zo een looptocht doen, want ik heb daar nog nooit meegemaakt want ik ben geen loper, maar....

Sofie [00:29:45] Maar denk je dan ook dat dat van mij die methodiek mogelijk toch te mager is als ik dan kies om het niet te doen op kunsteducatief vlak. Maar ik blijf daar echt mee [00:30:02]wordt nee. [1.1s]

Joke [00:30:07] Nee, En als het te mager is voor de groep kennisgeoriënteerde mensen, is dat snel opgelost door daar een klein kunsthistorisch kader bij te schetsen. Op het moment dat je de antwoorden herneemt van de mensen, van de deelnemers.

Sofie [00:30:28] Of zelfs al is het gewoon misschien zeggen kijk, wat jullie hebben gezegd, dat en dat, is daaruit gekomen? We kijken nog eens naar het werk. Wat is er nu gebeurd? Wat hebben jullie aan informatie ontdekt in de opstelling over dit werk en zeggen dit is van belang, want dat is effectief....

Joke [00:30:52] Wat je eigenlijk doet is: je leert mensen ook vaardigheden aan om kunst te begrijpen en dat zit hem dan vooral in de emotionele lagen, de relationele lagen in de kunstwerken. In het ervaren van beeldelementen, dus door die ervaring gaan ze wel sterker, beter met meer bagage naar de andere werken kijken. En daar zit uw kunsteducatieve winst, en mensen een skillset te geven om naar kunst te kijken en de kunst te laten ervaren.

Sofie [00:31:44] Ja. Ja dat is heel de tijd, die twijfel bij mijzelf Ja, dan heb je nog gezegd van het experiment doe eigenlijk eerder iets met de relatie tot kunst dan met het kunstwerk zelf.

Joke [00:32:10] Ja. Dat zou wel kunnen. Maar relatie en ontwikkeling van vaardigheden om naar kunst te kijken, een relatie tot een specifiek kunstwerk, ja. Maar ook gewoon vaardigheden om naar kunst te kijken.

Sofie [00:32:35] Ja, want we hadden het erover dat er iemand was in de groep met gidsen die zei Ja, je zou dit ook op het voetbalveld kunnen doen.

Sofie [00:32:48] Dat is bullshit. Sorry dat ik dat zo bot zeg.

Sofie [00:33:03] Wat ook natuurlijk mijn angst was toen ze zei van oei, is dan hier wel de kunst belangrijk genoeg geweest. Hebben we het hier dan wel genoeg over het kunstwerk gehad? Of hebben mensen gewoon een leuke namiddag gehad met elkaar?

Joke [00:33:24] Nou. Dan moet ik mij ook afvragen: was het bezoek aan Bozar vandaag wel waardevol genoeg of hebben mensen gewoon een gezellige ochtend gehad met elkaar?

Sofie [00:33:41] Ja, ja, ja.

Joke [00:33:43] Dat zijn alle dingen in vrije tijdsbelevingen.

Sofie [00:33:50] Ja. Dat is waar

Joke [00:33:52] Er is, maar dat is oud, een onderzoek van een jaar of tien terug van Faro, Faro agentschap, Steunpunt voor erfgoed. En daar hadden ze eigenlijk de erfgoedbeleving van mensen onderzocht. En wat doen mensen in erfgoedbeleving en de ene gaat naar een re-enactment van een of andere veldslag, de volgende is geïnteresseerd in genealogie, de volgende is geïnteresseerd in.

Sofie [00:34:28] Een fabrieksbezoek van Elixir D'Anvers

Joke [00:34:31] Voila. Die zijn allemaal met erfgoed bezig en op die manier komt het tot een gigantische massa volk, 90% van de bevolking is regelmatig met erfgoed bezig. En als je dan dieper gaat graven naar de waarom daarachter, voor sommige gaat om hun familierelaties beter te begrijpen, hun familie beter te begrijpen, hun eigen geschiedenis waar kom ik vandaan? Voor andere gaat dat over ik wil gewoon een gezellige tijd met mijn moeder doorbrengen. De volgende zegt ik hou wel van metaalbewerking, dus wil ik eigenlijk weten hoe dat die zwaarden toen gebruikt werden en bajonetten, weet ik veel. Dus iedereen legt daar zijn eigen dingen in en sommige mensen gewoon naar theater omdat ze dat gezellig vinden om hun beste vriendin naar theater te gaan, hoewel dat ze echt aan hun reet kan beroesten wat Sophocles ooit beweerd heeft. Dat gaat het nooit uitsluiten.

Sofie [00:35:34] Nee, maar dat doet mij nu wel denken aan wat misschien wel belangrijk is, is dat zowel het KMSKA, als alle musea bijna hebben wel hun bezoekers ingedeeld in verschillende profielen en daar zou ik dan wel informatie kunnen uithalen van kijk, dit is voor mij wel meer gericht op dat soort bezoekersprofiel

Joke [00:35:56] Ja.

Sofie [00:35:57] dus Ja, dat is goed dat we het erover hebben, want dan komt ineens terug dat ik dat misschien wel kan verwerken in naar welk specifiek publiek richt ik mij? Voor wie kan dit interessant zijn? Want ik zit natuurlijk ook heel erg in dat welzijnstuk maar ook dat heb ik niet gemeten van verbeterd dat nu het welzijn. Maar er zijn wel een aantal elementen.

Joke [00:36:25] Je hebt een methodiek ontwikkeld, je hebt niet de effecten gemeten van uw methodiek en.

Sofie [00:36:32] Maar ik wil mij wel situeren in de slow art beweging en daar zijn een aantal elementen van bepaald. Waar die slow-art en die kan ik wel transponeren naar mijn ervaring van mijn methodiek.

Joke [00:36:47] De maanden werk die je nu gehad hebt is om die methodiek goed te krijgen. Je komt van ver, je komt van niets, je komt van opstellingswerk, iets wat niet per sé geschikt is voor het museum. Je hebt daar heel veel stappen in moeten ondernemen om tot daar te kunnen komen.

Sofie [00:37:11] En daarbij ook nog eens opstellingswerk dient om systemen in kaart te brengen. En dat doe ik niet. Mijn onderzoek is niet: welke systemische informatie komt er voort uit een opstelling over een bepaald kunstwerk? Dat doe ik niet. Ik vertrek vanuit wat is de aantrekkingskracht van een kunstwerk. En hoe kunnen we dat in de ruimte zetten zodat die beleving rijker wordt?

Joke [00:37:36] Ja . Je moet op uw zaak blijven. je kan je laten overdonderen door duizend andere onderzoeksvragen die allemaal interessant zijn, die allemaal veel bijkomend onderzoek vergen, en die ook een grotere uitrol nodig hebben en die ook gewoon heel moeilijk te meten zijn, die effecten. Want kennisreproductie, dat is gemakkelijk te meten. Ik bedoel, je geeft stof, we doe een test, iets is juist of iets is fout, een antwoord is volledig volgens de cursus of slaat er volledig naast volgens de cursus, dan heb je de kennisreproductie gemeten en dat is gemakkelijk om te meten. Maar hier ...

Sofie [00:38:32] [00:38:32]volgens Houden. [0.2s]

Joke [00:38:33] [00:38:33]Ook is. [0.3s]

Sofie [00:38:38] Ja ja, want één van mijn vaststellingen zou dan kunnen zijn ik zou het nog meer kunnen verankeren als ik toch kunsthistorische informatie zou toevoegen. En dat zou ik in een volgend experiment ook willen uitproberen. Maar dat heb ik nu niet meer kunnen doen. Ja, je hebt nog één ding, dat is wel belangrijk. Het ging over waar zouden we dit situeren? Je zei van de laatste jaren is er door musea veel meer ingezet op dat ervaringsgerichte. Maar dat is niet altijd een evidentie, want er zijn natuurlijk nog altijd veel curatoren. Dus op dat snijpunt situeer ik mij ook, zou je daar nog iets over willen vertellen? Over wat je daar toen gezegd hebt, over de situering, gewoon de situering. Wat heb ik nu eigenlijk gewoon gezegd heb tegen u.

Joke [00:39:54] Herhaal mijn woorden eens zodat ik ze als citaat voor u

Sofie [00:39:59] Ik zal souffleren, wat is jouw ervaring nu rond in musea? In hoeverre werken musea ervaringsgericht? Of waar zie jij dat nu evolueren? Hoe zie jij die evolutie?

Joke [00:40:13] Sowieso hebben heel veel musea nog heel klassieke kennisoverdrachtelijke rondleidingen. Ik heb een paar keer afgeluisterd, daarstraks in het museum. De gids vertelt, de gids vertelt informatie die je niet kunt zien, informatie die je niet kunt lezen, informatie die je moet weten. Dat ging dan over die zei toen dat en die zat toen in dat clubke, en die hoorde daarbij en.... Allemaal dingen die je niet kunt zien, die je niet kunt lezen in de expo wat je moet weten. Waardoor dat dat een extra toegevoegde waarde is natuurlijk. Maar heel wat musea hebben nog altijd dat soort gidsenwerking of hebben nog altijd gidsen op die leest geschoeid. Want ik weet bijvoorbeeld in het MUHKA een paar heel goede gidsen die op die klassieke leest geschoeid zijn en die doen dat heel goed. Traditioneel zijn er ook mensen die gewoon als kunsthistoricus zijn aangeworven in die gidsenwerking en daar geen verkeerd woord daarover, dat is oké, dat werkt. Maar dan merk je wel dat dat begint te wringen met dat meer ervaringsgerichte, want bijvoorbeeld het grootste deel van het gidsenteam in het MUHKA, de kunsteducatieteam werkt waar ik vooral heel veel methodieken van geleerd heb die net op dat ervaringsgerichte zitten, heel wat van mijn collega's en dat zijn dan kunstenaars zelf die ook kindateliërs geven of jongerenateliërs bij ons geven, volwassenen, die ook dan in het MUHKA werken, die brengen hun creatieve blik mee. Wat kan je daar uit leren als kunstenaar en zo is die museumwereld echt veranderd. Maar bijvoorbeeld ook die vts technieken die acht jaar geleden, negen jaar geleden in de Antwerpse musea gigantische opgang hebben gemaakt. De meeste mensen, de meeste gidsen, hebben daar dan wel opleiding in gekregen. Dat is intussen een beetje stilgevallen omdat

Sofie [00:42:31] Dat is niet zo heel populair, je hebt dat in het Fotomuseum dat dat nog wel wordt maandelijks dan die slow art is VTS Ja.

Joke [00:42:39] Dus je hebt daar nog wel... Je hebt In Plantijn en Moretus hebben ze geëxperimenteerd met die talking points, dingen, maar bijvoorbeeld Bozar heb ik al wel gemerkt dat ze zo in hun papieren kunst educatie, zo de bezoekersgidsen, dat ze daar bijvoorbeeld wel heel veel van die ervaringsgerichte technieken insteken. Een beetje zo zoals onze art on audio ooit ontwikkeld hebben hè? Zo, dat soort vragen wordt daar dan mee in gelanceerd. Dus ze steken dan niet in.... of dat zit maar beperkt hun gidsenwerking, denk ik. Ik heb ze ook wel van de week met schoolgroepen zien rond gaan. Dat was al veel gespreksmatiger, ik wil zeggen interactiever. Dat zat precies nog wel vooral op kennis voor een stuk. En dan heb ik de studenten door de expo zien gaan en zien giechelen en vooral hun eigen interpretatie met wel nog genoeg wat potlood en papier. Dus ik denk dat daar al een beetje de switch in zit. Maar voor die volwassenen, dat zijn ze nog heel erg terughoudend. Dat botst in sommige musea ook duidelijk met het inhoudelijke team, dat ervaringsgerichte, ik heb net verteld dat het kunsteducatieve team bij het MUHKA. Als je naar de zaalteksten kijkt dan weet je dat ze daar niks te zeggen hebben, dat kunsteducatief team.

Sofie [00:44:22] Dat de curatoren de plak zwaaien.

Joke [00:44:24] Ja dus dat voelt soms heel oneerbiedig, dat is geen eenheid, de tentoonstelling, de informatie die in de tentoonstelling terugkomt en wat die gidsenwerking daarmee doet, dat is jammer, want.

Sofie [00:44:42] Ja, dat is wel inderdaad als dat ervaringsgerichte vooral in de brochures als individueel traject wordt gezien daarmee. Maar voor musea is dat wel handig. Want inderdaad, je kunt meer verdienen door een gids te zetten voor twaalf mensen of twintig mensen in een éénrichtingsverkeer.

Joke [00:45:03] Ja.

Sofie [00:45:04] Alhoewel, ja, die VTS. Dat kan je ook met veel mensen doen. Dus dat is ook grappig, want dat krijg ik dus vaak als ik vertel over wat ik doe, zijn er heel veel leerkrachten van scholen die super geïnteresseerd zijn van ja, dat is voor jongeren dan toch. Dus het is toch bijzonder dat ik dat met volwassenen doe? Want je ziet, eigenlijk met kinderen wordt wel op die manier gewerkt. Omdat de taligheid er veel minder is omdat je..... (aankomst station Berchem).